

Kommentar till bestämmelser

Kyrkostyrelsens beslut om Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen

Kommentar till SvKB 2018:1

Bestämmelsernas innehåll

1 §

Denna paragraf klarlägger att dessa bestämmelser reglerar det närmare innehållet i Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen. Paragrafen ger också uttryck för bestämmelsernas beroende till de behörighetskrav som finns i kyrkoordningen för anställning på en befattning som kyrkomusiker. För att vara behörig att anställas på någon befattning som kyrkomusiker måste sökanden enligt 34 kap. 15 a § kyrkoordningen ha avlagt Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen på den examensnivå som krävs för befattningen (A, B eller C). Motsvarande gäller för den som efter validering ska anses ha Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen enligt 34 kap. 15 a §. I kyrkoordningen finns däremot inte några närmare bestämmelser om denna examen, utan kyrkostyrelsen har med stöd av 34 kap. 15 § sista stycket bemyndigats att utfärda sådana.

Utfärdande av Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen

2 §

Av *första stycket* framgår att den examen som omnämns i 34 kap. 15 § kyrkoordningen utfärdas av kyrkostyrelsen. Här regleras också att Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen har tre nivåer, A, B och C. Detta kan sägas bara indirekt framgå av nämnda kyrkoordningsreglering. Se vidare kommentaren till 3 §.

I *andra stycket* upplyses om att kyrkostyrelsen kan lämna vidare möjligheten att utfärda Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen även till annan utbildningsanordnare, som då har att följa bestämmelserna.

3 §

I paragrafen anges att endast den som uppfyller de utbildningskrav som uppställs får prövas i och avlägga Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen på A- B- eller C-nivå. Prövningen ska göras utifrån en examensbeskrivning som anger de närmare utbildningskraven för respektive examensnivå. Dessa examensbeskrivningar finns i examensordningen, som är en bilaga till bestämmelserna.

Särskilt om examensordningen (bilaga 1)

Genom 2 § och 3 § i kombination med examensordningen klargörs att Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen är en inomkyrklig examen som ges på tre nivåer,

A, B och C, där A är den mest avancerade nivån. Samtliga examensnivåer innehåller tre delar: fackutbildning i kyrkomusik, stiftsförlagda moment och pastoralteologisk utbildning. Medan de stiftsförlagda momenten och den pastoralteologiska utbildningen organiseras av Svenska kyrkans stift respektive Svenska kyrkans nationella nivå, sker den kyrkomusikaliska fackutbildningen vid musikhögskola, högskola eller folkhögskola.

I examensordningen finns en uppställning med examenskraven för respektive nivå (examensbeskrivningar). Det är nivån på den musikaliska fackutbildningen som i det enskilda fallet avgör nivån på Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen. Överlag gäller att förflyttningen från C-nivå till B-nivå och vidare till A-nivå förväntas innebära breddning och fördjupning av för kyrkomusikeryrket relevanta kunskaper och färdigheter likaväl som ökad självständighet, kreativitet och förmåga att lösa komplexa uppgifter. Till kyrkomusikerprofessionens kärna hör uppdraget att leda församlingssången, varför särskild uppmärksamhet behöver ägnas sång och liturgiskt orgelspel redan på C-nivå.

Konstnärliga examina på högre nivå än de här redovisade, eller andra utbildningar, ger ingen högre behörighet inom Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen, men kan vara meriterande vid anställning.

De stiftsförlagda momenten och den pastoralteologiska utbildningen är desamma för alla nivåer av Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen och genomförs endast en gång.

Beträffande ämnesinnehållet i de musikaliska fackutbildningarna kan noteras att det för de folkhögskolor med vilka Svenska kyrkan slutit avtal om kyrkomusikerutbildning på C-nivå föreligger kursplaner som reglerar vilka ämnen som ska ingå i utbildningen och vilka kunskaps- och färdighetskrav som ställs för godkänt examensprov. Kursplanerna omfattar ämnena liturgiskt orgelspel, solistiskt orgelspel, ensembleledning – vuxenkör, ensembleledning – barn- och ungdomskör, sång, klassiskt pianospel, brukspiano, musikleära, gehör, satslära, musikhistoria, pedagogik och undervisningsmetodik samt orgelkunskap.

Musikhögskolors och högskolors utbildande av kyrkomusiker bestäms bland annat av Högskolelagen och Högskoleförordningen och man utbildar även för andra samfund och organisationer än Svenska kyrkan. Dessa utbildningsinstitutioners självständighet gentemot Svenska kyrkan utesluter dock inte samråd beträffande utbildningarna.

Studier vid av Svenska kyrkans utbildningsinstitut anordnad pastoralteologisk utbildning ska, för att få Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen, kunna uppvisa examensbevis som styrker fullgjord fackutbildning och stiftsintyg som styrker att stiftsförlagda moment har fullgjorts.

4 §

I *första stycket* anges att den som uppfyllt de krav som ställs för att prövas i och avlägga examen enligt 3 § ska få ett examensbevis utfärdat av kyrkostyrelsen. Det anges också ett visst minimikrav på innehåll i beviset, nämligen att det av examensbeviset ska framgå på vilken examensnivå som examen har avlagts. I *andra* och *tredje* styckena finns ytterligare krav på innehållet i eller bilagor till examensbeviset.

För den pastoralteologiska utbildningen utdelas inget separat utbildningsbevis för kyrkomusiker, då utfärdandet av examensbeviset för

Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen förutsätter att den pastoralteologiska utbildningen har fullgjorts.

Validering utifrån en valideringsordning

5 §

Paragrafen utgör grunden för s.k. validering av äldre svensk utbildning. Den som uppfyller kraven i valideringsordningen, som är en bilaga till bestämmelsen, behöver inte ansöka om validering enligt 7 §. Personen ska då utan vidare åtgärd anses ha examen på den nivå som framgår av valideringsordningen.

Särskilt om valideringsordningen (bilaga 2)

De äldre utbildningar som finns upptagna i valideringsordningen är de fall där det inte råder någon tveksamhet om att utbildningen motsvarar någon av de tre nivåerna av Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen. I huvudsak valideras äldre examen till en viss nivå inom Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen. I vissa fall kan dock en äldre examen i kombination med ytterligare utbildning, t.ex. en diplomutbildning, valideras till en högre examensnivå.

Valideringsordningen är uppställd i tabellform där det i vänster kolumn anges vilka äldre utbildningar som omfattas av valideringen. I den mellersta kolumnen anges på vilken examensnivå som någon som har denna examen ska anses ha Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen. Den högra kolumnen är endast en information om behörighetsbestämmelserna i 34 kap. kyrkoordningen om vilka befattningar som kyrkomusiker som den med validering är behörig att anställas på.

Det bör noteras att den (lägre) organist- och kantorsexamen som under åren 1940 – 1991 gavs vid sommarkurser anordnade av Kungliga musikaliska akademien inte ensam kan valideras till nivå C. Däremot ger den i kombination med någon av de pedagogiska utbildningar som återfinns i valideringstabellen behörighet på C-nivå.

6 §

I *första stycket* anges att den som enligt 5 § ska anses ha Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen på någon av examensnivåerna också har rätt att efter begäran få ett intyg utfärdat av kyrkostyrelsen som utvisar motsvarande uppgift som framgår av valideringsordningen. För att ett sådant intyg ska kunna utfärdas måste dock den enskilde kunna styrka att de formella krav som finns i valideringsordningen är uppfyllda. Syftet med intyget är att i en behörighetsprövning underlätta för såväl den enskilda kyrkomusikern som för den behörighetsprövande församlingen eller pastoratet. I *andra och tredje styckena* finns ytterligare krav på innehållet i eller bilagor till valideringsintyget.

Validering efter ansökan

7 §

I *första meningen* ges var och en en möjlighet att ansöka om att få sin utbildning validerad. Detta trots att en validering enligt 5 § gäller utan vidare åtgärd. I de fall som omfattas av 5 § torde det dock inte föreligga något behov av att ansöka om validering enligt denna paragraf, se vidare kommentaren till 5 och 6 §§. Validering genom ansökan är främst avsedd att hantera validering av

annan utbildning än den som finns upptagen i valideringsordningen, t.ex. när det kommer personer med utländsk utbildningsbakgrund (i nämnda fall, se även kommentaren till 9 §). Vid valideringen ska kyrkostyrelsen enligt *andra meningen* pröva vilken examensnivå enligt 2 § första stycket (dvs. A, B eller C) som sökanden ska anses ha. Grunderna för kyrkostyrelsen prövning framgår av 8 §. Vilka utbildningskrav som gäller för respektive examensnivå framgår av 3 §.

8 §

I paragrafen anges under vilka förutsättningar en utbildning ska valideras och resultera i en bedömning enligt 7 § andra meningen om personen ska anses ha Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen på A-, B- eller C-nivå. Prövningen ska i första hand utgå från den examensnivå som ansökan avser, men kyrkostyrelsen kan bedöma att den åberopade utbildningen motsvarar en examensnivå med lägre utbildningskrav. Kyrkostyrelsen kan däremot inte validera någon till en examensnivå med ett högre utbildningskrav än vad sökanden ansökt om. Det får dock förutsättas att den som har att pröva ansökan tar kontakt med sökanden för att klargöra om personen, utifrån en preliminär bedömning, vill justera sin ansökan. Syftet med regleringen är att tydliggöra vad som är den formella ramen för kyrkostyrelsens prövning och skapa en tydlig ordning för överklagande.

I skrivelsen Kyrkomusiker i kyrkoordningen (KsSkr 2017:4) har kyrkostyrelsen i ett fall närmare uttalat när validering enligt grunderna i 8 § bör medföra att någon vid en prövning ska anses ha examensnivå A, som är nivån med de högsta utbildningskraven.

Sökanden ska ha en äldre kyrkomusiker- eller organistexamen från svensk musikhögskola (kyrkomusikerexamen från åren 1972–1985 eller organistexamen från åren 1993–2007) eller motsvarande utländsk examen. Vederbörande ska därtill ha adekvat yrkeserfarenhet, såväl beträffande arbetsuppgifter som utbredning i tid. Avgörande vid bedömningen bör vara att sökanden ägnat sig åt kyrkomusikalisk verksamhet på hög konstnärlig nivå under minst fem år.

Vidare bör det i vissa fall vara möjligt för en sökande som redan enligt 5 § (valideringsordningen) ska anses ha Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen på någon nivå att valideras till en högre examensnivå. Det kan ske om sökanden har varit yrkesverksam som kyrkomusiker i minst fem år och därutöver fullbordat en musikalisk fackutbildning på en nivå som enligt examensordningen skulle ha legat till grund för Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen på en högre nivå.

9 §

I paragrafen anges att den som har en examen från en utländsk utbildningsanordnare måste inge ett utlåtande från svensk myndighet med ansvar för bedömning av utländska examina, f.n. Universitets- och högskolerådet (UHR), som utvisar den aktuella examens motsvarighet i det

svenska utbildningssystemet före det att kyrkostyrelsen kan pröva ansökan om validering. Syftet med denna reglering är att tillförsäkra att kyrkostyrelsen har ett så gediget underlag som möjligt för sin validering och att tydliggöra för den sökande att kyrkostyrelsens validering bara är giltig inom Svenska kyrkan och inte i samhället i övrigt.

10 §

Paragrafen anger hur beslut ska fattas i ärenden om validering efter ansökan enligt 7 § och motsvarar delvis 58 kap. 2 § kyrkoordningen. Att beslutet ska avfattas skriftligt är en förutsättning för att det ska kunna överklagas. Om beslutet innebär att sökanden ska anses ha examen ska kyrkostyrelsen därutöver utfärda ett intyg enligt 6 §. Av intyget framgår om personen ska anses ha Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen på A-, B- eller C-nivå. Se vidare kommentaren till 6 §.

Överklagande

11 §

Av paragrafen följer att det inte är möjligt att överklaga beslut i ärenden om validering enligt 7 § som har fattats direkt av kyrkostyrelsen. Beslut enligt 7 § är således endast möjliga att överklaga under förutsättning att kyrkostyrelsen har vidaredelegerat sin beslutsrätt till något organ eller någon befattningshavare. Enligt de motiv som anfördes i kyrkostyrelsens skrivelse Kyrkomusiker i kyrkoordningen (KsSkr 2017:4) är avsikten att besluten ska vidaredelegeras. Bestämmelserna i övrigt motsvarar vad som gäller enligt 58 kap. 4–16 §§ kyrkoordningen. När det däremot i dessa bestämmelser talas om ”beslutsinstans” avses det organ eller den befattningshavare som på delegation har fattat det överklagade beslutet.

12 §

I paragrafen anges att överklagade beslut överprövas antingen av kyrkostyrelsen eller något organ som kyrkostyrelsen har utsett till överprövningsorgan. Även om det inte uttryckligen anges i bestämmelsen avses här organ som är tillsatta direkt av kyrkostyrelsen. Överprövningsinstansens beslut är alltid slutligt och går inte att överklaga till någon ytterligare instans.